

A tanulmány két szerzőről szól: Decimus Iulius Juvenalis, római költő (i.sz. 55-130) és Lukianosz, szír szatirikus író (i.sz. 12-180)

Tanulmány 8 fejezetből áll, mely végig vezeti az olvasót a Római Birodalom és a görög kultúra társadalmának találkozásán továbbá társadalmi jelenségeket és magatartásokat tár fel.

A tanulmány a birodalmi elit, azon belül a szofisták szónokai és családtagjaik kiváltságait tanulmányozza Juvenalis és Lukianosz „görbe tükrén” keresztül. Hadrianus (i.sz. 76-138) ideje alatt a szónokok, filozófusok, grammatikusok, orvosok társadalmi mentességet kaptak, de ez nem tartott sokáig, mivel fejlődés-ellenes volt. A rómaiak és a görögök a kölcsönösség és a viszonyosság elvén működtek együtt.

Lukianosz kezdetben szír származása miatt kívülálló volt, csak később lett római állampolgár, de a görög kultúrához nagyon lojális volt. Lukianosz elítéli a kliens (élősködő) életet. Az élősködő, más néven alkalmazott szofistákat rendkívül kritikusan véleményezte:

*“Greeks who go to any lengths to please the patron ...rides, maiore cachinno/
concutitur; fl et, si lacrimas conspexit amici , “if you smile, your Greek will
split his sides with laughter; if he sees his friend drop a tear, he weeps,”*

*(Görögök, akik bármit megtesznek azért, hogy a mecénás kedvében járjanak ...ha mosolyogsz,
a görögöd akarja félrevágta az oldalát a nevetéstől; ha látja, hogy barátja könnyet ejt, elsírja
magát...)*

Juvenalis római oldalról közelíti meg a problémát. Szerinte beszennyezi a rómaiak veleszületett ősi illemét, de megérti a mecénásokat, mert amikor egy-egy római nemes megjelenik a fürdőben és szinte elfoglalja a „csapata” az egész helységet, tiszteletet és irigységet vált ki másokból.

Az írók szerint a kliens(ek):

*„ἐπιτραγωδοῦσιν (tragikusan siránkoznak), ὑπέμειναν (engedelmeskednek), ἄθλιοι
(nyomorult(ak)), ὑπ’ αἰσχύνης (a szégyentől) „*

Konklúzió: Lukianosz és Juvenalis elemzése megérteti a történelmi folyamatokat és a mai napig jelenlévő társadalmi alkalmazkodás kérdését.

Az írók kritikájával szembeni dilemma: ha a görögök nem szolgálták volna a rómaiakat, akkor lehet, hogy a kultúrájuk kevésbé maradt volna fent?

Felhasznált irodalom:

Eleni Bozia: *Lucian and His Roman Voices*, New York, Taylor and Francis 2015.(In:*Lucian and Juvenal ont he Parasitic Life, 16-51 old.*)